

Brottsdatalog (SOU 2017:29) (Ju2017/03283/L4)

Inledning

Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten har granskat förslagen i delbetänkandet främst mot bakgrund av sin erfarenhet av att utöva tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet.

Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv har i sina överväganden utgått från att tillsynsverksamheten kommer att organiseras på det sätt som föreslagits i betänkandet Ett samlat ansvar för tillsyn över den personliga integriteten (SOU 2016:65) (s. 429 f.). Vid avgivandet av detta yttrande utgår även nämnden från detta förhållande.

Nämnden lämnar i huvudsak utredningens överväganden och förslag utan erinran. Nämnden vill dock framföra följande synpunkter.

Förutsättningarna för enskilds begäran om kontroll enligt 5 kap. 3 § BDL

Utredningens utgångspunkt är att kontroller på begäran av enskild inom den föreslagna brottsdatalogens (BDL) tillämpningsområde kan bli resurskrävande och att det vid utformningen av regleringen av en sådan kontroll inte finns skäl att gå utöver de krav som ställs i Direktivet¹ (s. 452). Enligt nämnden är detta en rimlig utgångspunkt.

Utän att motivera sitt ställningstagande har utredningen i 5 kap. 3 § BDL föreslagit en reglering som går utöver de krav som ställs i Direktivet. Enligt den föreslagna bestämmelsen krävs nämligen endast att den som begär en kontroll visar att han eller hon har begärt information från eller en korrigeringsåtgärd av den personuppgiftsansvarige. Enligt utredningen ska alltså den enskilde ha rätt till en kontroll även när den personuppgiftsansvarige har lämnat den begärda informationen eller vidtagit den begärda korrigeringsåtgärden.

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF.

Enligt nämnden bör en kontroll enligt 5 kap. 3 § BDL utföras endast när den personuppgiftsansvarige begränsat information till den enskilde med stöd av 4 kap. 5 §, vilket får bedömas uppfylla Direktivets krav. Det är också i sådana fall som den enskilde själv saknar möjlighet att ta tillvara sin rätt och kan antas ha ett befogat intresse av att tillsynsmyndigheten kontrollerar personuppgiftsbehandlingen.

Underrättelse till enskild enligt 5 kap. 2 § BDF

I vissa fall kommer sekretess att hindra att uppgifter lämnas ut till den enskilde i samband med en begäran om kontroll. Den föreslagna bestämmelsen om tillsynsmyndighetens underrättelseskyldighet till enskilda i 5 kap. 2 § i den föreslagna brottsdataförordningen (BDF) bör ses i ljuset av detta. Enligt utredningen innebär bestämmelsen inte att tillsynsmyndigheten är skyldig att röja vad en kontroll enligt 5 kap. 3 § BDL resulterat i (s. 732).

Nämnden vill i detta sammanhang peka på att sekretessbrytande bestämmelser behövs om tillsynsmyndigheten ska kunna informera den enskilde om att personuppgifter har behandlats på ett författningsstridigt sätt i de fall uppgifterna omfattas av sekretess (jfr prop. 2006/07:133 s. 70).

Anmälningsskyldighet enligt 5 kap. 3 § andra stycket BDF

För att åstadkomma ett effektivt sanktionssystem och ta tillvara enskildas rättigheter bör tillsynsmyndigheten vara skyldig att anmäla vissa förhållanden som det ankommer på andra myndigheter att ingripa mot. Mot den bakgrunden är det naturligt att tillsynsmyndigheten ska anmäla felaktigheter som kan medföra skadeståndsansvar för staten till Justitiekanslern.

Den föreslagna anmälningsskyldigheten enligt 5 kap. 3 § andra stycket BDF är dock alltför vidsträckt eftersom den omfattar sådana felaktigheter som tillsynsmyndigheten uppmärksammar *i sin tillsynsverksamhet* (första stycket). Enligt nämnden bör den begränsas till att avse endast sådana felaktigheter som tillsynsmyndigheten uppmärksammar *vid utförande av kontroll enligt 5 kap. 3 § BDL*. Den föreslagna anmälningsskyldigheten innebär nämligen att personuppgifter kan komma att spridas trots att den som uppgifterna avser inte vill att uppgifterna sprids. Dessutom kan det vara förenat med ett omfattande arbete att identifiera och få kontakt med berörd person för att efterhöra dennes intresse för skadeståndsansättning, i synnerhet när det gäller en person som inte har någon anknytning till Sverige. Enligt nämnden bör alltså anmälningsskyldigheten till Justitiekanslern inträda endast om den enskilde först har vänt sig till tillsynsmyndigheten.

I 11 § förordningen (1975:1345) med instruktion för Justitiekanslern finns en bestämmelse om handläggning av anmälningar från nämnden. Det bör

övervägas att införa en liknande bestämmelse om handläggning av anmälningar från tillsynsmyndigheten.

Särskilda upplysningar enligt 2 kap. 9 § BDL

I 2 kap. 9 § BDL ställs krav på åtskillnad mellan olika kategorier av registrerade. I linje med artikel 6 i Direktivet reglerar bestämmelsen inte uttömmande vilka olika kategorier som ska särskiljas. En kategori som regleras i artikel 6, men inte i 2 kap. 9 §, är (med viss omskrivning) personer som är på väg att begå brott. I de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet behandlas ofta uppgifter om personer som, utan att vara misstänkta för brott, är misstänkta för att ha utövat eller komma att utöva brottslig verksamhet (jfr 3 kap. 4 § polisdatalagen [2010:361]). För att uppnå en tillfredsställande åtskillnad mellan sådana personer och personer som det inte finns några som helst misstankar mot bör det övervägas att införa en ny särskild beteckning för denna sorts misstanke och uttryckligen nämna den i 9 §.

Sökförbudet enligt 2 kap. 14 § BDL

Ett förbud mot att använda känsliga personuppgifter som sökbegrepp kan omöjliggöra en effektiv registervård. Nämnden har tidigare påtalat att detta är olyckligt ur ett integritetsperspektiv och därför fäst Justitiedepartementets uppmärksamhet på behovet av ett förtydligande av sökförbudet i 3 kap. 5 § första stycket polisdatalagen (2010:361).²

Utredningens förslag till sökförbud i 2 kap. 14 § BDL medger inte uttryckligen undantag för sökningar på känsliga personuppgifter som sker i registervårdande syfte. Nämnden vill understryka vikten av att sådana registervårdande åtgärder närmare regleras i de författningar som genomför Direktivet.

Överföring av personuppgifter enligt 8 kap. 2 § BDL

I 8 kap. 1 § BDL regleras de grundläggande förutsättningarna för överföring av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer. Om personuppgifter har lämnats till svensk myndighet från en annan medlemsstat krävs enligt 2 § att den medlemsstaten medgett att de överförs. Enligt nämnden kan 2 § inte tolkas på annat sätt än att den utgör en kompletterande bestämmelse till 1 §. I 2 § bör alltså anges att även förutsättningarna i 1 § måste vara uppfyllda vid överföring av uppgifter som har lämnats från en annan medlemsstat.

---

² Se nämndens uttalande från den 14 juni 2016 ”Loggning och logguppföljning i Polismyndighetens säkerhetslogg” (dnr 112-2015). Se även Datainspektionens samrådsyttrande från den 1 juli 2016 ”Samråd om känsliga personuppgifter som sökbegrepp inom ramen för Polismyndighetens registervård” (dnr 1047-2016).

Uttrycket ”tredje man” enligt 1 kap. 6 § BDL

Den föreslagna definitionen av uttrycket ”tredje man” i 1 kap. 6 § BDL undantar inte myndigheter som utövar tillsyn, kontroll eller revision (jfr uttrycket ”mottagare”). Nämnden har svårt att se att detta varit utredningens avsikt. Definitionen bör därför ses över.

Rätten till information om ändamål enligt 4 kap. 1 § BDL

Enligt 4 kap. 1 § 3 och 3 § första stycket 4 BDL ska personuppgiftsansvariga tillgängliggöra respektive lämna information om ”ändamålen med behandlingen”. I den förra bestämmelsen åsyftas ändamålen med personuppgiftsbehandlingen på en mer övergripande nivå (jfr s. 717). Detta bör framgå av författningstexten.

Rätten till information om automatiserade beslut enligt 4 kap. 4 § BDL

Enligt utredningen ger den föreslagna bestämmelsen i 4 kap. 4 § BDL den som har varit föremål för ett automatiserat beslut rätt till information om beslutet från den personuppgiftsansvarige (s. 721). Såsom bestämmelsen är utformad ger den emellertid endast enskilda rätt att *begära* information om sådana beslut. I det fortsatta lagstiftningsarbetet bör det övervägas att uttryckligen reglera rätten till information i bestämmelsen. Vidare bör det övervägas om personuppgiftsansvariga får besluta att inte lämna information enligt bestämmelsen eftersom den inte nämns i 4 kap. 5 §. Utredningen tycks ha förutsatt det i 7 kap. 2 §.

Dokumentation enligt 7 kap. 5 § BDF

Enligt 7 kap. 3 och 5 §§ BDF ska vissa typer av överföringar till tredjeland och internationella organisationer dokumenteras. I den förra bestämmelsen regleras vilka uppgifter som ska dokumenteras. Enligt nämnden bör detta även regleras i den senare bestämmelsen.

Detta yttrande har beslutats av Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden. I beslutet har Sigurd Heuman (ordförande), Barbro Thorblad, Cecilia Dalman Eek, Linnéa Darell, Berit Jóhannesson, Christina Linderholm, Ewa Samuelsson och Jonas Åkerlund deltagit. Föredragande har varit Ulf Malm.

Sigurd Heuman

Ulf Malm